

SLOVENSKI NAROD.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telo št. 34.
 Dopolno sprejema le podpisane in zadržane frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posanež 13 številka:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 261—
6	72—	72—	132—
3	36—	36—	66—
1	12—	12—	22—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačila.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po naznaku.
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Politična skitalca.

Gospod St. Radić se je naveličal dolgočasnih in suhoparnih Angležev. Na skrivaj je pospravil svoje kovčege in z božičnim domotožjem v srcu odpotoval na Dunaj. Pravijo, da je gosp. Radić uvidel brezuspešnost svoje londonske akcije in da se vrača v domovino. Sedaj biva baje na Dunaju in ministrski svet se je že bavil z možnostjo njegovega povratka. Beogradska »Samouprava« objavlja za tak slučaj stališče vlade: Gosp. Radiću bo dovoljen svoboden povratak v našo državo, toda poklican bo, kakor vsak državljani, ki nekaj zagreši, na odgovor za vsa dejanja, ki jih je zagrešil v tujini in ki nasprotujejo našim zakonom. Vprašanje je, ali bo g. Radić, ki je znan kot velik bojazljivec, in ki je že prej odpotoval v London iz strahu pred trdno vladno roko, riskiral vendarle izdajniški proces pred beogradskimi sodniki in ali ne bo rajši iz ljubeznivega Dunaja barantal z glasovi svojih poslancev in spletkaril z novimi kombinacijami. Londonsko potovanje je Radiću več škodilo kakor koristilo. Da je ostal v državi in da se je poslužil aktivne skupščinske politike, bi bil mož na povsem drugem mestu in z veliko večjo močjo, kakor pa je danes kot mednarodni potnik med Londonom in Dunajem. S svojimi poslanci bi v domovini odločal o usodi naših vlad. Za vsak padeč, za vsako novo koalicijsko bi lahko iztisnil veliko dalekosežnejše koncesije, kakor jih dobiva peščica nemških in džemijetskih poslancev. Čudna je logika političnih dogodkov: abstinenčna politika, ki je umela upropasti državo, je pomandrala Radića samega. Angleži so ga izpametovali. Ne bo dolgo, ko z Dunaja zapove svoji poslaniški skupini, da gre v Beograd in da strmoglavijo vladno. Če bo seveda na to pripravljena! Neki trde tudi, da ni gnalo g. Radića iz Londona na Dunaj zgolj spoznanje brezuspešne londonske akcije, marveč da so ga pravzaprav preplašile tiste alarmantne vesti, ki so naznanjale raznovrstne zagrebške kombinacije s tamošnjimi veteliskarniškimi podjetji in ki so vsebovale ogromno nevarnost za Radićev pokret. Brez spretnega, umnega in delavnega vodstva bi ti velednevni njegove seljaške mase kaj kmalu razorili, čim bi pisali o pozitivni, sporazumni, gospodarski in državotvorni politiki. Strah pred takim razvojem na Hrvatskem je Radića prignal na Dunaj. Tukaj obišče v prihodnjih dneh svojega prijatelja g. Korošca, ki je po

izjalovljenih pogajanjih z radikalno stranko brzojavil v svet, da potuje po Božiču v dunajski sanatorij. Na ta način se sestane naša dva glavna politična skitalca in bosta govorila o novem opozicijskem bloku, kojega naloga naj bi bila, strmoglaviti sedanjo vladno in pripraviti teren za nadaljne kombinacije. Ni izključeno, da Radić pristane na tako opozicijo in da pošlje v Beograd svoje poslance, za kar si bo menda izbarantal v slučaju nove vlade svoboden povratak v domovino. Račun je enostaven, ako bi za njim stala dosledna in resna strankarja in ne politična skitalca najgše vrste, ki kolebata od krajnika do drugega in o katerih nihče ne ve, kaj hočeta: ali revertijo ustave na federalistični in torej nemogoči podlagi, ali pametno, dnevno poli-

tiko z dosegljivimi, etapnimi gospodarskimi in upravnimi cilji. V demokratski stranki izdelujejo Marinkovičev načrt širokih samoupravnih teles in poslov. To je resno prizadevanje s točno in odkritosrčno nalogo. Notranji gospodarski in upravni razvoj je dokazal, da je treba državo poslovno, upravno, deloma dekoncentrirati. Sedaj gre za to, ali politična skitalca končno izpregledata svoje abstinenčne in defetistične zmote in ali se postavita na resno trdno, značajno, odkrito in dosledno programatično stališče s temu primerno aktivno, skupščinsko politiko. Ako tega ne storita, propadeta v najbližji prihodnosti. Ako se pa sporazumeta, utegneta zaigrati listo vlogo, ki jima gre po sedanjem gospodarskem in političnem stanju.

izgnala iz države. Taka usoda je zadelo v prvi vrsti filozofe raznih idealističnih šol, gospodarske strokovnjake, ki niso pristali na marksistično teorijo, in juriste s konstitucionalnim ter demokratskim naziranjem. Letos v septembru je bila izgnana z univerz skupina nezanesljivih profesorjev, med njimi znana zgodovinarja Karejev in Grevs in filozof Vvedenskij. Isto se pogosto dogaja tudi v zasebnem in javnem življenju. Tisti, ki je izgubil živ verski čut, postane fanatičen pristaš obredov in naukov svojega veroizpovedanja. Režimi, ki so se izneverili lastni ideologiji, z nasiljem in pritiskom vzdržujejo okrog sebe hinavsko priznavanje svojih socialno-političnih dogem.

Tako drve boljševiki po tej poti in so prišli že do konca. Po borbi z nevernimi elementi so napovedali vojno vsem knjigam, ki se jim zde škodljive. Evropa ni niti opazila zadnega ukrepa sovjetske vlade, ki je eminentne važnosti za nadaljnji razvoj dogodkov v Rusiji. Vlada je vzela iz prometa vso »protirevolucionarno« in »antiumetniško« literaturo. Do 1. januarja 1924 mora izginiti iz prometa vsa literatura, ki ne odgovarja sedanjim interesom in ciljem vladne politike. Ta kruta usoda za-

Evolucija boljševizma.

V evropskih listih se pojavljajo vedno bolj pogosto vesti o sistematični evoluciji, ki jo preživlja v današnji Rusiji boljševiški režim. V skladu s temperamento in informacijami tega ali onega publicista pišejo listi o začetku razvoju ali pa koncu procesa, ki vodi Rusijo znova v kapitalistično - buržuazni družabni red. Evropi se zdi, da sovjetska Rusija postaja ali pa je že postala znova buržuazna država. Brez dvoma je ta navidezni preokret v boljševiškem socialno - ekonomskem življenju tisti faktor, ki silni mnoge evropske države, da skušajo stopiti s sovjetsko vlado v trgovske stike. Evropa hrepeni po ruskem trgu in ruskih sirovinah in uho evropskega industrijalca, trgovca ali praktičnega politika želimo lovi in radevolje sprejema vsak glas o tem, da se velika vzhodna država vrača v naročje kapitalističnega gospodarstva.

znova odvzamejo. Tudi trgovina ni normalna. Vse trgovsko življenje obstoji v verižništvu, ki je neprestano v nevarnosti smrtnih kazni. Vlada sicer trpi, da verižniki služijo lepe denarce, če pa koga zaloti na licu mesta, ga takoj izroči črezvičalki. Še bolj važna je morda okolnost, da ideja buržuaznega pravnega reda nikakor ni izčrpana s sfero čisto ekonomskih odnošajev. Buržuazni red je tesno zvezan z gotovimi ustanovami kulturno - pravnega značaja, z garantiranimi zakoni in pravic, z neodvisnimi sodišči in svobodno ustvarjalno pravno misli. Vsi ti bistveni neobhodni pogoji za zdravo gospodarsko življenje manjkajo sodobni Rusiji in spredno z novo ekonomsko politiko obstoja tam prejšnje nebrzdano brezpravje in neznosen režim vladajoče partijske oligarhije. Če dejstvo samo, da je komunistična vlada dovolila buržuazne pojave samo kot »časno umikanje«, se je lahko vsak hip umakne novi ataki proti buržuaziji, daje vsemu gospodarskemu življenju značaj nesigurnosti glede jutrišnjega dne. Ta nesigurnost izključuje vsako možnost mirnega in zdravega gospodarskega dela.

Na krilih muhe so napisana vsa tajna svetovja. Je dejal nek prirodoslovec. Napisane so, toda težko jih je čitati. Pred seboj imamo majhen zavojček novčanic po 1 milijon mark. Oni, ki nam jih je podaril, je zahteval, naj mu povemo, kakšno korist bi lahko imel filozof od teh papirjev brez vsake vrednosti. Gotovo bi mu koristile manj nego krilo muhe, toda brez dvoma tudi mnogo: V tem papirju leži izvor evropske anarhije. Ti majhni koščki papirja, ki so danes prava trupla, so imeli v sebi energično življenje in tajno vsebino, ki jim je dala ogromno silo.

To je ena najbolj izrazitih karakteristik potez »evolucije« ruskega boljševizma. Res, na prvi pogled se lahko trdi, da ni nobene zveze med kapitalizmom in Platonovo filozofijo ali med trgovino in Jamesovim pragmatizmom. Toda vse plati ekonomskega, kulturnega in pravnega življenja tvorijo v sodobni državi komplicirano celoto in ni nikak paradoks, ako trdimo, da ni mogoča gospodarska iniciativa, ustvarjanje in proizvajanje v državi, kjer kristjan ne more dobiti iz knjižnice sv. pisma, mohamedan korana in žid talmuta.

Nemška marka in anarhija v Evropi.

Ako bi bilo treba samo z eno frazo označiti njihovo zgodovino, bi dejali, da ponavno potrjujejo oni temeljni zakon, ki govori, da je danes, kakor včeraj in jutri in bržkone vedno skrivnostna vera usmerila in vodila življenje narodov. Seveda so bili ti papirji kot taki brez vrednosti. Toda zaradi tajne sile so dosegli nekaj čudovitega. Samo njim se imamo zahvaliti, da je nastalo iz nič mogočno trgovsko brodovje, ogromne tovarne, zrakoplovi in trdnjave, ki so bile pozneje zopet z njihovo močjo porušene. Svetovna vojna je s pomočjo teh skromnih papirjev uničila in razdejala njihovo lastno mogočno stavbo. Njeni rezultati so bili za naše gospodarske kroge nekaj čisto novega. Kakšni so

elementi, na katerih sloni tajna sila papirja, o katerem vsakdo ve, da nima nobene vrednosti? Enostavno na domnevi, potrjeni potom preizkušnje, da se spravi glasom ekonomskih zakonov vrednost papirnatih marke na ničlo, ako jih je preveč v obratu, z druge strani pa gotove zelo mogočne in skrivnostne sile preprečujejo, da marka ne pride v tako žalosten položaj.

Ako bi se marka približala ničli, bi bila naravna posledica, da je ne doseže, nego da se znova dvigne. Zadrževalo bi, da se natisne na novčance, ki veljajo po dnevnem tečaju 10 mark — 1 milijon, in takoj bi bilo mogoče dobiti za te novčance gotovo količino zlata ali enako vrednega novca. To svojstvo marke, da se približuje ničli, ne da bi jo kdaj dosegla, daje pravico, da jo primerjamo s tisto zanimivo matematično črto, ki se približuje drugi črti in je ne more nikoli doseči.

Toda zakaj je imela marka tako dolgo to svojstvo, katerega doslej ni poznal še noben denar. Iz edinega razloga, da je papirnatka marka dolgo časa vzbujala različne nade, ki so se pojavljale in izginale ena za drugo. Prva ted nad je bila ta, da je vendar mogoče dobiti nazaj vrednost marke s tem, da se prepreži prevelik obtok novčanic na denarnem trgu. Mala je bilo dovolj pre-

M. Z.: Rudolf konec Rudolfa Špacapana (DALJE)

Preprostejši čakalci so ga gledali z respektom, zavistjo, dasi tudi z gnevom. V Rudolfu so se porajale samo boljševiške teorije, krožile v špiralah od srca do glave, od glave do pesti. Pri tem ga je posebej dražilo, da se ni mogel spomniti, ali je bil Hanibal, Aleksander Veliki ali Cezar, ki je presekal gordijski voz. Kaiti tudi Rudolf Špacapan bo zdajle gordijski voz! Pažoč, da se mu ne prižge, je iz žepa potegnul kositrasto električno svetilko, skočil k okencu in vihte iz začel kričati: »Če me ne spustite takoj na vrsto, vržem ob tla tole ročno granato in uničim sebe in vse drugo!« Krik, panika, klici »razbojnik!« in »znorel je« so napolnili sobo. Vse je bežalo; bančni sluga se je počepnil v daljnji kot, izgubil kapo in vse privredniško dostojanstvo ter se z roko uprl v nekaj sluzastohladnega. Bil je pljuvalnik. »No, ali bo kaj!« Uradnica je trepetajoča prilezla izpod svoje mize, mehanično prevzela Rudolfov ček in de-

nar in mehanično vse pravilno opravila v strašni brzini. Rudolf je stisnil potrdilo v roko in predse moleč svoj granato v mogočnih korakih zapuščal lokal. Ljudje, kolikor jih ni sploh ušlo, so ob steni stali špalir na špacih svojih nog. Zdaj pa urno v kinematograf! Pred pošto je v živahnem prometu lahko ušel poštnim organom, ki bi ga bili morda prišli in so bili očitvidno poslani po stražnika, kateri ves ljubi dan tam stoji. Pa ker so bili poslani, stražnika seveda ni bilo. To je vedno tako, odkar se svet suče in so iznašli policijo. Bog zna, kakšen odbijalni fluid veže ob takih prilikah pomoč iščočega z očesom postave. Mora pa tako biti, ker sicer bi stražnika vsaj včasih našel. Predno je bil pri kinu »Tivoli«, je bilo že četrta na sedem proč in predstava v polnem teku. Izprosil si je, da sme v prvi pavzi po neki znanki notri pogledati. Dotlej je v vestibulu letal gori in doli kakor je predpisano za sveže vjete leve. In jo je našel! Sedela je bolj zadaj gori in se mu smejala. Smejal se mu je tudi rival, trgovski poslovodja, ki se je tiščal Malke, kakor bi bila zraščena.

Tukaj Špacapan ni mogel začeti škan-dala. In zapazil je povrhu še dvoje drugih oči, ki sta ga gledali. To je bil njegov uradni šef, ki je venomer izmed neštetihi glav v njega strmel in svoji soprogi nekaj pripovedoval. Tudi gospa je Rudolfja z nekim zanimanjem gledala. Morda že vedo, kaj je na pošti napravil?! K sreči se je tisti trenutek zabavilše zopet popolnoma potemnilo in Špacapan je hitro zbežal iz hiše svojega obupa. Nimata niti madjarski, niti italijanski jezik takih kletvic, kakršne je Rudolf začel bruhati v temni večer nad svojo usodo in nad konkurentom. Izmišljeval si je docela nemogoče položaje, v katere je rivala zaklinjal. Na primer, naj postane popirnat dinar, cirkulira trideset let ter naj ves čas samega sebe obližuje. Bezal je v Šiško in po Večni poti okrog Rožnika, da se umiri. Ob pol devetih je prišel ves izčrpan, poln blata, a nepomirjen k svojemu občnemu zboru. Izjavil je, da odlaga vsako funkcijo. Samo večerjal bo. Pa ga niso pustili, so prosili in molodovali. Sploh pa da mora vsaj še ta občni zbor do volitve voditi.

Silno lačen se je sesedel na stol blizu peči in nekoliko ga je spravila kvišku vest, da je dobiti pražena jetrica, njegovo najljubšo jed. Naročil je pri edini natakariji, pravi kmetijski butari z možkima rokama in nogama ter licem zdravega kravarja srednjih let, dvojnjo porcijo. Pa naj ne oprazijo premalo. Bo že potrpel: le da bodo jetrica temnohrustava in čebulja tudi. Od tovaršev je izvedel za nainovjšjo ljubljansko senzacijo: Da je tik pred zaključitvijo udru v denarni oddelek glavne pošte pet zakrinkanih razbojnikov z ročnimi granatami in vojaškimi puškami. (Kam smo prišli!) Le hladnokrvnosti nekega bančnega sluga in ker je šef takoj po telefonu poklical policijo, se je zahvaliti, da so morali zločinci zbežati. Družba je verjela vse, samo tega ne, da bi se po ljubljanskem telefonu dalo koga priklicati. Potem je Rudolf Špacapan otvoril občni zbor, ki je potekal, kakor je pri takih zborih navada. Seveda je bil tudi stari odbor zopet izvoljen. Med tem časom je Rudolf snedel šest precejšnjih žemeli in prišel že drugemu politru skoro do dna. Krčmar je prišel v ekstrasobo pozdravit častito družbo.

»Kdaj bodo na moja jetrica gotova? Zdaj bi pa bil že čas, je že nad pol ure.« »Kaj je z jetricami?« je uslužni krčmar zaklical v kuhinjo. Takoj so se zagrnjena steklena vrata še malo bolj odprla in prikazala se je glava debele matere, ječmarice: »Kakšna jetrica: jaz nič ne vem! In zdaj jih tudi nič več nimamo.« Butara s kravarskim licem na se je prijazno zarežala: »Ježeš, kom čistu pozabila v kuhji pavšdat, K' je tolku dala.« Kdor je Rudolfa bližje poznal, se ga je zdaj moral ustrašiti. Ni začel razbiati po mizi in kričati, kot po navadi, nego se je bled naslonil nazaj in kazal samo belo od oči. In z nohti je po mizi strgal kakor mačka, če si krepplje brusil. Naposled je čisto tih naročil dva para hrenovk, edino toplo jed, ki jo je bilo še dobiti. Občni zbor je bil došel do slušajnosti in Rudolf si je oddahnil ter hotel ravno izpregovoriti: »Ker se nihče več ne oglašja, zaključujem...« Pa je že mlajši človek dvignil roko, Rudolf ga je pogledal strastno sovražno. (Dalje prihodnjic.)

Zdravstvo.

VPLIV SOLNČNIH ŽARKOV NA NAŠE TELO.

Naša telesna koža spreminja svojo barvo radi solnčnih žarkov. Ljudje, katere solnčni žarki le malo ali malokdaj osijajo, so navadno blede ali brezbarvne kože. To so navadno meščani, ki se le malo gibajo na prostem, rudarji delajoč v temnih rudokopih in drugi ljudje, ki imajo svojo delo le v senčnatih krajih. Ljudem, ki živijo na prostem, ki jih solnce skoraj ves dan obsveja, se telesna koža vsled solnčnih svetlobnih žarkov intenzivno pobarva; oni porjavé in so zagorelega obraza, a to ne le na obrazu in rokah, namreč — sicer nekaj manj — tudi po telesu, katere dele pokriva obleka. Ta ogorelost pa se sčasoma zmanjša, in celo poneha, ako človek ni mnogo časa izpostavljen solnčnim žarkom. Znano je, da prebivalci severnih polarnih krajev so malodeleni solnčne svetlobe. Tam ne vidijo po več mesecev solnca in jih obdaja temna noč, kajti le malo časa jim solnce sveti. Solnce jim pa nadomešča tako imenovana severna luč. Mnogokrat ta luč popolnoma razsvetljuje dolge noči teh žalostnih krajev. Včasih se vidi sij celo v naših krajih. V tamkajšnjih krajih postane ljudem koža zelenkasto rumena, ker jih solnce po več mesecev ne obsveja. Take barve so Eskimci. Solnčni žarki pa ne upitvajo kemično le na naše golo telo, to je na obraz in roke, ampak na celo telo, kajti solnčni žarki prodirajo tudi v našo obleko. To prodiranje je mnogo odvisno od debelosti in barve dotične obleke. Dr. Baubnov v Moskvi je napravil glede tega razne poskušnje v higieničnem oziru. Vzel je slikarski (fotografski) papir, ki je za solnčne žarke zelo občutljiv. Pokrnil je ta papir z raznim oblačilnim blagom in vse skupaj izpostavil solncu. Na vseh preparatih je bilo spoznati znak sro-

membe in sicer pri nekaterih preje, pri nekaterih kasneje in to močneje ali šibkeje barvne znake. To je bilo odvisno od debelosti in tankosti blaga. Platno je kazalo največji uspeh, a najmanjši flanel. Ako je obleka iz barvane snovi, je bilo to odvisno od barve in debelosti blaga ali tkanine. Najbolj so ovirale prodiranje solnčnih žarkov obleke temnih barv. Obleka temnih barv tedaj najbolj ovira prodiranje solnčnih žarkov na naše telo in baš narobe. Tako obleka je najbolj primerna napram pobarvanju naše kože. Narava je gotovo dobro preskrbela, da imajo živali živice v gorki coni in baš tako tudi ljudje tam živeči — zamorci — bolj temno pigmentirano kožo, nego oni na severnih krajih. Dr. Hlebaikov je opazil, da roka zamorčeva, ki je bila več časa izpostavljena solnčnim žarkom, ni baš tako trpela, nego roka belokožca, kajti roka belokožca je končno postala mehurjasta. V južni Evropi v vročih deželah biva-joči narodi Italijani, Španci, Portugizci, južni Francozi imajo temne in zagorele obraze in temno pigmentirano kožo, to je so temne črnkaste barve (kože) dočim so narodi bivajoči v severnih deželah bolj belkaste barve. V obeh omenjenih deželah — na severu in jugu je klima različna vsled solnčnih žarkov. Dočim črnkaste ljudi s temnejšo kožo solnce le lahko in enako-merno porjavé, vplivajo solnčni žarki na kožo belokožcev nepovoljno ali nezadostno, ako ne uporabljajo pogrinjala, soln-čnice ali druga sredstva. Koža postane ru-dečkasto-zagorela in dobi čestokrat soln-čne peke. Se večje posledice solnčnih žarkov na kožo opazujemo v deželah vroče cone. V teh deželah so ljudje označeni dežel lažje aklimatizirajo, dočim blonda-sti narodi, kakor n. pr. Angleži v Indiji, se ne morejo aklimatizirati.

Rešimo sokolski Tabor!

Razne stvari.

* Konje pri telefonu. V ameriških umetniških krogih kroži sledeča zanimiva dogodbica: Neki mlad slikar je imel nava-do, da je večkrat v spanju govoril. Nedavno se mu je pripetilo, da je večkrat glasno in razločno zaklical: »Irenal Irenal! Nje-gova žena, ki pa ima drugo ime, ga je stavila drugega dne na odgovor. Odgovo-ril je, da je to ime dirkalnega konja. Ne-kaj dni kasneje se je slikar vrnil z dela domov in je ženo vprašal, da-li se je do-godilo kaj važnega. Žena je suhoparno od-govorila: »Ne, nič posebnega. Samo tvoj dirkalni konj je dvakrat telefoniral, če bi lahko s teboj govoril.«

* Koliko veljajo angleške volitve? Po poročilih angleških listov so zadnje vr-ve v Angliji veljale 1.500.000 funt šterlin-gov, kar znaša v naši valuti okroglo 580 milijonov Din. Od te vsote odpade en mi-lijon funt šterlingov na izdatke strank.

* Tat poljubov. — Krade poljubov kot elegant purane. Pred sodiščem v Mosbitu v Nemčiji se je vršil zanimiv proces proti ne-kemu elegantnemu mladeniču iz boljšie rodbine, ki je v nekem vagonu II. raz. sli-oma poljubil lepo gospodično. Pri razpravi se je ugotovilo, da je mladenič že znan kot star poljubov, in je neko devonko celo 60 krat nasilno poljubil. Sodišče se je ovr-tilo, da ima pred seboj človeka, ki trpi na manihl tatvin poljubov in ga je obsodilo na kazen enega bilijona mark = 2 in pol Din!

* Spomenik Marije Terezije iz Brati-slave v Budimpešti. Iz Budimpešte poro-čajo, da namerava zveza madžarskih ume-nikov prejeti praško društvo »Menes« da bi ji omogočilo izročitev bratslavske-ga spomenika Marije Terezije. Pomnik, dela kiparja Padruke, ima biti, ako se bo pručilo ugodilo, prepelan v Budimpešto, kjer ga bodo popravili in postavili na me-stu, ki je že v ta namen odločeno.

* 15 letni vdovec in 89 letna nevesta. V Londonu je bila pred kratkim objavje-na statistika o sklenjenih zakonih v Brita-niji. Statistika navaja velemišerane podrobnosti o raznih zakonih. V Angliji so gotovi kraji, kjer se ljudje poročé že v zelo mladih letih. V Suseku n. pr. niso red-ki slučaji, da 19 letni mladenič poroči 16 letno devojko. Samo v zadnjem letu je bi-lo sklenjenih nad 300 zakonov, v katerih mladeniči niso dosegli 19. leto in so pelja-li devojke pod 17. letom k oltarju. V neki vasi pa je postal neki 15 letni deček po pol leta trajajočem srečnem zakonu z de-klicko enake starosti, vdovec. Statistika nadalje navaja več grotesknih zakonov. V nekem slučaju je 70 letni mož poročil 19 letno devojko, v drugem je osrečila 69 let-na žena nekega 18 letnega mladeniča. V letu 1919 je bil v Angliji 22 mož, ki so se poročili s 16 letom; trije med njimi so so postali vdovci. Nad vse zanimiv pa je zakon 89 letne irske kmetice, ki se je ločila od svojega 88 letnega moža in se kasneje po-ročila z drugim. Iz tabele je razvidno na-dalje, da ženske v Angliji doživijo večjo starost nego moški. Leta 1919 je bilo v Angliji 16 oseb 9 žensk in 7 moških, ki so prekorachle svoje stoto leto.

* Po amerškansko. Pred kratkim se je pred ugledno trgovino na centruu Newyorka ustavil gospodski avto, iz kate-rega je izstopila elegantno oblečena da-ma. Po kratki uri so se začeli kupičiti za-voi in škatle pod skrbnim nadzorstvom nastavlencev trdike v avto. Ko je da-ma že končala z nakupovanjem, je izjavil-a, da nima s seboj denarja in je prosila lastnika trdike, da naj gre eden nastav-lyencev z njo v biro njenega moža, kjer mu bo izročil denar. Dama in njen spremlje-valet sta se nato odpeljala in avto se je ustavil pred neko briljantico. Komaj le nastavlencev trdike sledeč dami prestop-il prag salona, so ga pograbile štiri mo-čne pesti, tretji pomočnik se je pa spravil

nani, da ga osvobodí njegovih kočatih las. Zapustil je šele brivski stol, ko je iz-gledala njegova glava kot biljardna kro-glja. Vsi njegovi protesti so bili zaman in končno je celo opazil, da je dama izginila. Pojasnitev, ki so mu jo nato dali, je samo še povečala njegovo jezo. Elegantna da-ma je namreč preje predno se je peljala v trgovino, govorila z brivcem in mu natva-zila, da ima sina, ki trpi na fiksnih idejah in ki si ne pusti ostriči las. Samo z nasi-ljem se ga lahko pripravi k poslušnosti. Dejanje se je nato dogodilo po določenem programu.

* Visok tempelj. V New Yorku zgradi-jo tempelj metodistične cerkve, ki bo imel 24 nadstropij. Zgradba bo stala na višini, imenovani Washington, in bo vsled tega presegala vse druge »nebotičnike«, če tudi so dejansko višji, kakor bo novi tem-pelj. V ogromni zgradbi bo prostora za cerkev, za šolo, biblioteko, čitalnico, vad-nico, kopalnico, spalnico za 500 otrok in tudi za oddelke za poročence.

* Kleptograf. Zeparji so neumorni v iznajdbi novih trikov. Varnostnim oblastim je naloga zasledovanja teh zločincev zelo otežočena. Da se pa odpomore temu, so v Ameriki konstruirali umno zasnovane aparate, takozvane »Kleptografe«, ki se pritrjuje na žeparja na bolj privlačno mesto. Kleptograf napravi momentno sli-ko in istočasno registrira čas, v katerem se godi dejanje. Ta nevidni detektiv, ki na skritem preži na tatove in posnema njih-ove slike na ploščo, vsekakor policiji iz-borne služi. Zalbog so pa tudi zeparji že iznašli protisredstvo, ker od zdaj dalje »poslušelo« maskirano. Amerikanci pa baje nameravajo konstruirati aparat, ki bo zlo-čince ne samo fotografiral, temveč isto-časno prijel in obdržal.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSIPISEK. Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

Prager Presse za Jugoslavijo.

Ta najbolj informiran in najbolj razširjen dnevnik v Češkoslovaški republikli in v tujini stane za kraljevino SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40— mesečno. Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav Male Antante.

Upravi za Zaščito industrijske svojine v Beogradu potreben je diplomiran tehničar ki je popolnoma vešč slovenskega jezika. Prednost imajo oni strojne stroke, v nedostatku takih pa se sprejme tudi druge stroke. Prošnje, ki morajo odgovarjati predpisom člena 12 novega uradniškega zakona, imajo se vlagati neposredno ali posredno (onih, ki so že v državni službi) pri ministarstvu trgovine in industrije, upravi za Zaščito industrijske svojine v Beogradu, Kruška 14.

Novosti v damskih klobukih. klobučevine in v vseh modnih barvah. Najnižje cene! Največja izbira! modni salon Stuchly-Maške Ljubljana, Zidovska ulica 3

Obnovite naročnino Vizitke in kuverte priporoča Narodna tiskarna v Ljubliani.

Gomaufovo umetno gnojilo za cvetlice je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojku Din 3.— Razpošilja društvo »Vrtnarska šola« v Kranju. Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Urbanic in drogerija »Adria«.

Zahvala. Vsem, ki ste nam izkazali povodom smrti naše ljubljene suproge ozir. matere, stare matere, tete itd., gospe Ane Mikuš roj. Korpar sočustvovanje ter jo spremlili na zadnji poti in vsem, ki ste ji za časa njenega bolehanja kakorkoli olajšali zadnja leta dolgega, trpljenja polnega življenja, pre-srečna hvala! Gornji grad, dne 22. decembra 1923. Žalnoči ostali.

Zahvala. Vsem, ki so izkazali tolažilno sočutje povodom prerane smrti našega sina, brata, nečaka in bratranca, gospoda Valter Blumauerja bančnega uradnika se tem potom globoko zahvaljujemo, zlasti njegovim gg. predstojnikom in stanovskim tovarišem, vsem narodnim društvom kakor tudi pevskemu društvu iz Sp. Šiške, vem pokloniteljem vencev in vsem onim, ki so nepozabnega spremlili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku. LJUBLJANA, 24. decembra 1923. Rodbina Blumauer.

K. JURMAN KR. DVORNI OPTIK LJUBLJANA.

Brez posebnega obvestila. Vsem onim, ki so ga poznali, ljubili, spoštovali in sovražili javljam, da mi je umrl oče, gospod Andrej Šest nadučitelj in šol. nadzornik v pokoju. Vse prosim, da se ga spominjajo v dobrem. Zemlji vrnejo njegovo telo v soboto, dne 29. t. m. Cerknica, 27. decembra 1923. Oslp Šest, Ana Šest, Nana Šest-Wintreva.

Dralle illusion v svetilniku. Cvetlične kaplje brez alkohola ču-dovito naravne. Kapljica zadošča. Smarnice, vijolice, vrtnice, španski bezeg, heliotrop, popiji, (tro-pični mah) itd. Glavna zaloga za preprodajalce: „Sis“ d. d. odd. Jurij Dralle, ZAOREB, Palmotičeva ulica št. 66.

Naznanilo preselitve. Trgovska banka D. v Ljubljani se je preselila v nove lokale na Dunajski cesti 4 (v lastno stavbo) kjer že redno posluje.

Hotel New-York

Dunaj (Wien) II. Kl. Spertig. 5

pet minut iz središča mesta, opremljen z vsem komfortom. Rodbinski hotel, 100 sob s tekočo mrzlo in toplo vodo, kopeli, parna kurjava, lopa, pisalnice in čitalnice. Zmerne cene!

„Vesna“ Brata Pohlin I. dr.

tvornica vlasnic, kljukic, rinčic za čevlje, kovinastih gumbov i. t. d. Ljubljana I, poštni predal 126 sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo. Zahtevajte vzorce in cenik. Pri večjih naročilih popust. 6865

TEHNIČNA DRUŽBA Z OMEJENO ZAVEZO „JAKOR“

TOVARNA KOVINSKIH IZDELKOV LJUBLJANA LEDINA ZELEZNE KONSTRUKCIJE. — HISNE ZELEZNE NAPRAVE: dvigala, stonice, balkonske in vrtno ograje i. t. d. — VOZIČKI in SAMOKOLNICE različnih vrst. — MONTAŽA in POPRAVA: dizel-, plin-, bencin motorjev, parnih strojev in drugih mehaničnih strojev. — POPRAVA AVTOMOBILOV. Družba prevzema dela tudi izven Ljubljane ter pošilja zato svoje izvežbane strokovnjake.

Wertheim - blagajne

za vzdržanje, vloma in ognjavarne, v vsakem stanovanju oziroma prostoru z majhnimi stroški nevidno namestitve, v 6 različnih velikostih dobavlja in popis s cenikom brezplačno razpošilja Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18. Provizijski zastopniki naj se javijo!

Razstava

okusnih novoletnih predmetov za dame in gospode Aleksandrova cesta 3, I. nadstr. nad trgovino Kette cel dan otvorena do 9. zvečer.

Sivalne stroje EXCELLA

s 10-letnim jamstvom Za Božič in novo leto 10% popusta J. GOREC Ljubljana, potača Ljubljanske kreditne banke

P. n.

Podpisani si dovoljajem, Vam vjudo naznaniti, da bom otvoril s 1. januarjem 1924. podružnico z meš. blagom v Dev. Mar. v Polju 48. Ker vodim svojo trgovino v Ljubljani, Sv. Petra c. 95' že čez 25 let, upam, da mi torej naklonite svoje zaupanje ter bodite uverjeni, da bodem izvrševal najvestneje vsako Vaše naročilo. S prošnjo, da vzamete to blagovojno na znanje, se Vam priporočam z odličnim spoštovanjem IVAN PODBOJ, trgovec, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 95.

Po modi angleške kostume in plašče

od preproste do najfinejše izvedbe izdeluje najceneje po meri Modna krojačnica Jožko Ježek Selenburgova ulica 6, I. nadstr.

Bukovo ogleje

nudi najceneje K. Skala - Ljubljana Mirje št. 4 1139

Pisalni stroji, potrebščine mehanična delavnica (popravilnica)

L. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6-I.

Tovarna partima

išče mestnega zastopnika za Ljubljano. Ponudbe pod šifro „Fabrika partima“ naj se pošljejo na oglašni zavod „REKLAM“ Novi Sad, Jevrejska ulica 6.

Pozor!

Kupujem le edino jaz po najvišjih cenah stare obleke, čevlje in pohištvo. — Na željo stranke pridem na dom. Dopisnica zadostuje.

Dramé Martin,

Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29

Opr. št. A II 592/23/12 Poziv

dedičem, voliloemnikom in upnikom inozemca. Werner Maurer, pristojen v Ljubljani v Jugoslaviji, je dne 19. junija 1923 na Dunaju (Rudolfsplatz) umrl, ne da bi zapustil oporoko.

Vsi dediči, voliloemniki in upniki, ki so avstrijski državljani, ali tu bivaajoči tuji se pozivljajo, naj svoje zahteve do zapuščine prijavijo pri podpisane sodišču do 20. decembra 1923, sicer se bo zapuščina neizrajne se na te zahteve izročila inozemski oblasti ali od nje določeni osebi. Okrajno sodišče Fünfhans Wien, odd. II., 3. nov. 1923

Tvrška F. in I. Goričar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 29 nudi za božična in novoletna darila

veliko izbiro raznega perila od priproste do najfinejše izdelave kot: moške srajce, navadne za delavce, fine bele in ceft v modnih barvah ter različne spalne, moške spodnje hlače iz platna, gradina in triko; ženske dnevnice in spalne srajce, hlače, kombinize, spodnja krila, modrčke, razne damske bluze, ženske in otroške predpasnike, otroške obleke za dečke in deklice iz burhenta in volnene vse lastni izdelek. dalje vsakovrstno manufakturno blago za moške in ženske obleke in za perilo, trikotarje, rute, svilene in volnene, serpe, ženske robce, nogavice, kravate, ovrtnike in druge modne predmete po zelo nizkih cenah. Oglejte si blago in cene, preden kupite drugo!

Samo 14 dni

Perilo za gospode, kravate, naramnice, rokavice, nogavice itd. prodaja z 10-20% popustom A. Šinković nasl. K. Sos, Ljubljana, Mostni trg 16.

Obnovite naročnino!

MALI OGLASI

Službe

Knjigovodja. Iščem zaposlenja kot knjigovodja, dve uri na dan — Ponudbe pod »Carinik/13.699« na upravo »Slov. Narod«. 13.624

Ovčje volne oko 15 met stotov (centov) ceno prodaj — Fran Schwendemann, Parabuž, Bačka. 13.662

Kontoristinja, zmožna vseh pisarniških del, a prakso, vajena tudi lesne obrti, išče službe. — Ponudbe pod »Kontoristinja/13.842« na upravo »Slov. Narod«. 13.832

Iščem se gospodična-vzgojiteljica k 5 letni deklici za popoldnevne od pol 2 do 6. — Pisemne ponudbe z navedbo predizobrazbe na upravo »SI Narod« pod »Vzgojiteljica/13.812«. 13.872

Iščem služkinjo za vse, ki zna tudi kuhati. Biti mora zdrava, mirne narave, poštna v vsakem pogledu ter dobra katoličanka — Pisemne ponudbe na Ostojič, Zagreb, Kolodvorska cesta 19. 13.872

Gospodična, zmožna slovensčine, nemščine in italijanščine v govoru in pisavi ter strojepisja, knjigovodstva in trgovskega računstva. — Išče primerne službe bodisi v mestu ali na deželi. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 13.888

Učenka za trgovino z mešanim blagom ali samo špecerijo, ozir. manufakturno, 17 let stara, z dobrimi pričetki sestrazredne ljudske šole, močna in zdrava, iz poštene hiše, se priporoča za takojšen nastop. Tozadevne prijave se prosijo na: Anton Skrbec, z. pošta Vranjsko. 13.873

Prodaj Sivalni stroj dobro ohranjen, prodaj. — Poizve se: Tomšič, palača Pokojniškega zavoda, Gledališka ulica 8, od 8. do 16. ure. 13.841

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

»Turino-Fiat« tipa 501, v dobrem stanju, ceno naprodaj — Poizve se: Knjigovodnja Bivic, Sv. Petra cesta 29. 13.624

Odda se soba, lepo opremljena, z dobro hrano — solidnemu gostu uradniku — v Sp. Šiški. — Naslov pove upr. »Slov. Narod«. 13.889

Stanovaj, iščem prazno stanovanje z 2-3 sobami in priti klinami. — Ponudbe pod »Carinik/13.698« na upravo »Slov. Narod«. 13.832

Dve sobi, mebljavani ali ne, v mestu (električna luč) oddajam takoj proti posojilu 12.000 Din. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 13.836

Meblovana soba z eno posteljo se išče za solidnega uradnika v neposredni bližini gl. pošte (s separiranim vhodom). — Ponudbe pod »Soba takoj/13.890« na upravo »Slov. Narod«. 13.886

Hiša s prostim stanovanjem in vrtno, 5 minut od tramvaja, po ugodni ceni naprodaj. — Vprašajte: H. Privšek, Miklošičeva cesta 18/I. 13.866

Prodaj sečnjico 15 jehov bukovvega gozda. Les je zelo pripraven za ogelje in drva. — Oddaljenost od postaje Podnart samo 6 km. — Vprašati: Grčić, Ljubljana, Tobakova 5. 13.885

Prodaj hišo s podom, šeno, dvema svinjakoma, štiri kilometre od Ljubljane, ali četrtr ure od postaje Laverca proti Ljubljani. Zela st se je pri Jerneju Grozniku, Daljna vas 15, pošta Laverca. 13.868

Prijetna eksistenca za kupca hiše z gostilno v Ljubljani. — K nakupu spada polg celotne hiše odstop koncesije, inventarja in stanovanja. Plačilni pogoji najugodnejši. — Potisnila pri Josipu Saie, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29 13.884

Prodaj hišo, pripravno za vsako obrt ali majhno trgovino, na najbolj prometnem prostoru v Trbovljah. Cena 275.000 Din. — Natančnejši podatki se dobijo pri lastniku Jur. Ferencu, zidarjem mojstru, Trbovlje II. 13.718

Tovarna lesnih izdelkov v polnem obratu in s stalnimi naročili se ugodno prodaj. Lastna žaga in elektrarna. Lastnik se udeležuje z večjim deležem. Ugodni pogoji — Vprašanja na upravo »Slov. Narod« pod »Lesna tovarna/13.826«. 13.826

Specijalna zaloga zimskega blaga double, palmerston, flauš, ter izgotovljenih zimskih reglanov, ulstrov in vsakovrstnih oblek — Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg 3 11.982

Pohištvo na obroke, dokler traja zaloga, nudita Erman & Arhar, mizarstvo, St. Vid nad Ljubljano št. 4. — Zahtevajte cenik! 13.846

Simon Klimanek, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. Izdelujem obleke po meri in najnovejšem kroju. Jamčim za najjelegantnejšo izdelavo. — V zalogi angleško in češko blago. 12.900

POZOR! PEKARJI! Diamant tvornice Hauser in Sobotka, Dunaj, Stadlau, pekarski sladni ekstrakt, je najboljši pekarsko sredstvo ter prekaša vse ostale dosedanje nadomestke. — Čuvajte se sličnih potvorb, naj bo prašek ali tekočina! Zahtevajte samo originalni »Diamant!« — Glavno zastojstvo za Jugoslavijo: Edvard Dužanec, Strossmayerjeva ulica br. 10, Zagreb 12.961

Pod lastno ceno razprodajam vso damsko konfekcijo, dokler je še kaj zaloge. — Fran Lukič, Pred Skofijo 19. 13.438

Ribje olje, zajamčeno pristno, najboljše norveške znamke, dospelo — Lekarna Bakarič, Karlovska cesta št. 2 — Direktni import iz Kristijanije! 13.249

Dvokolesa se sprejemajo v polno popravilo, se ponikljajo, emailirajo z ognjem in s hranijo preko zime. — »Tribuna«, F. B. L. Karlovska cesta 4; tovarna dvokoles in otroških vozličkov. 13.513

Vina, prvovrednega namiznega in disertnega ter raskije (dropavice) iz lastnih vinogradov nudi — Josip Bakota, posestnik, Rab, Dalmacija. — Cene brez konkurence. 13.879

Premog (trboveljski), drva, trda in mehka, žagana in cepljena, stalno v zalogi — Premog in drva razvažamo tudi v vrelah — Naročila sprejema H. Petrič, Gosposvetska cesta 16; telefon 343. 13.643

Naslešnje darilo za novo leto 1924 je, če mladenič kupi in podari svoji izvoljenki otroški vozček, mati hčerki šivalni stroj in oče na sinu novo dvokolo — pri »Tribuna«, F. B. L. Karlovska cesta 4. 13.793

Naročilo in priporočilo. Po enoletni porabi Vašega aparata »Toplodara«, ki se je izborni obnosel, naročam, da mi postavite še enega v skladu in nabavo tega aparata vsakemu tolu priporočam. — Ivo Mihorko, zaloga električnih števecv, Maribor. — Naroča se: »Jugometalija«, Ljubljana, Kolodvorska ulica 18 ali R. Nipič in drug. 13.901

MALI OGLAS lahko izračunite sami in pošljite iznos v delovni ali v znamkah v pisni besedilom vred

„Trboveljska premoškopna družba“, ravnateljstvo Zagorje javlja tužno vest, da je njega zvesti in vestni uradnik, gospod

Oton Moser

materijalni upravitelj

dne 24. decembra 1923 po dolgotrajni mučni boleznini preminul. Vestnemu našemu sotrudniku časten spomin!

ZAGORJE, dne 24. decembra 1923.

Trboveljska premoškopna družba, ravnateljstvo Zagorje.

Zahtevajte povsod:

BATTLE AXE JAMAICA RUM

Lastnina in stek »Narodna tiskarna«.